

Parallelsessie Informatie en Ontmoeting 5 februari 2026

Staalslakken

Samenvattend verslag

Aanwezigen

Voorzitter:	de heer N. van Santen
Griffie:	mevrouw J. den Uyl
Notulist:	mevrouw J.M. Kiep-de Jongh
Raadsleden/ fractieassistenten:	
Stadsbelang:	de heer D. van Gammeren de heer J. Roeland
Democraten Gorinchem:	de heer K. van Willigen
PvdA:	de heer K. Ilgör
VVD:	de heer N. Andressen
ChristenUnie/SGP:	vertegenwoordigd door de VVD
Gorcum Actief:	mevrouw E. Hamann de heer D. Lokerse
D66:	de heer R. Le Noble
CDA:	de heer P. Kuijten
SP:	de heer P. van Andel
Portefeuillehouder:	de heer M. de Boer
Ambtelijke ondersteuning:	de heer D. Rumpff
Gasten:	de heer S. Meij (gemeente West Betuwe) mevrouw I. van der Burgh (Omgevingsdienst Rivierenland, ODR)

Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen hartelijk welkom.

Staalslakken

Bij de eerste I&O sessie was er weinig ruimte om uitleg te geven over de situatie op het staalslakkendepot en de beoogde aanpak. Met deze meer technische sessie willen we uitleg geven over de situatie zoals die er nu is en wat de gevolgen zijn voor onze inwoners. Ook gaan we in op het vervolg om te komen tot een veilige eindsituatie.

Wethouder De Boer refereert aan de sessie eind 2025 waar specifieke vragen werden gesteld over de monitoring. Vanavond opnieuw een I&O sessie. De GGD is helaas verhinderd, maar vragen met betrekking tot de volksgezondheid kunnen schriftelijk gesteld worden. Hij stelt voor aan het eind van de sessie te bepalen hoe de raad verder over dit dossier geïnformeerd wil worden.

De heer Rumpff verzorgt een presentatie. Er worden foto's getoond van het depot waar de staalslakken opgestapeld liggen. De bodem bestaat voornamelijk uit komklei en veengrond en daaronder zandpakketten. De afstand tussen het depot en de gemeentegrens van Gorinchem bedraagt 80 meter. Dit is voor grondwater een behoorlijke afstand om te overbruggen. De staalslakken drukken op de ondergrond en zijn niet afgedekt. Regen stroomt in de staalslakken. Vanuit het onderliggende zandpakket wordt het water omhoog gedrukt omdat de Merwede die hiermee in verbinding staat hoger gelegen is. De overheersende stromingsrichting is naar het noordwesten (van Gorinchem af). De Betuwelijn ligt ook op een talud met zand net als de A15.

Door het samenpersende effect is er een kleine kans dat het water richting Gorinchem geperst wordt vanwege de zandbanen die meer poreus zijn. Dit wordt gemonitord. Het ondiepe monitoringssysteem kijkt naar het grondwater bovenin de bodemkolom. Tussen Gorinchem en het depot zijn in totaal 13 peilbuizen (foto op sheet 5) geplaatst tot de veen laag op 2 meter diepte (8 buizen tussen een ringsloot en het depot, 5 buizen buiten de ringsloot). Het water uit het depot wordt omhoog geperst naar de ringsloot en vervolgens afgevoerd naar het bassin waarna het water via een reinigingsinstallatie in de Linge terechtkomt (ten noorden van de Zuiderlingedijk). Het Waterschap heeft een tweede systeem aangelegd om het oppervlaktewater te beheersen), een polder rondom het gebied van The Dutch. Een aantal sloten is afgedamd waardoor het één watersysteem geworden is. Gecontroleerd wordt of het oppervlaktewater zich niet verder verspreidt in de regio. Ten oosten van het depot ligt licht verontreinigde grond. De staalslakken liggen aan de westkant tussen de bassins. Het terrein van The Dutch is veel groter. De staalslakken van het parkeerterrein zijn naar het depot verplaatst. Ook daar wordt het grondwater met peilbuizen gecontroleerd. Over het algemeen zijn er geen grote verhogingen waargenomen in het grondwater met uitzondering van strontium en aluminium. Hiervoor zijn nog geen interventiegrenzen. De pH-waarde is niet sterk verhoogd, de geleidbaarheid van het water is wel hoger. Het systeem met de ringsloot werkt goed.

Mevrouw Hamann vraagt wat er gebeurt als er wel een interventiegrens is.

De heer Rumpff antwoordt dat de interventiewaarden wettelijk bepaald zijn. Niet voor alle elementen in het periodieksysteem is een interventiegrens bepaald. Strontium en aluminium komen niet vaak in verhoogde mate voor in het grondwater, maar er is wel een verhoogde concentratie aangetroffen.

Mevrouw Hamann informeert wat er gedaan wordt als die grenzen wel bereikt worden.

De heer Rumpff vervolgt dat de grens aangeeft dat er sprake is van een ernstige grondwaterverontreiniging waarvoor sanerende maatregelen getroffen moeten worden. Desgevraagd geeft hij aan dat het grondwater in dergelijke gevallen opgepompt wordt en via een reinigingsinstallatie wordt gereinigd waarna het gereinigde water weer naar het oppervlaktewater kan. Op dit moment wordt gericht op beheersing en controle houden, zorgen dat het niet erger wordt dan dat het al is. De sanerende maatregelen volgen in een later stadium als naar de definitieve oplossing gegaan wordt.

De heer Van Andel begrijpt dat er geen aanwijzing is voor een sterk verhoogde pH-waarde. In het rapport van ILT zijn tien locaties onderzocht waarbij in 9 gevallen wel sprake was van milieuschade ontstaan doordat water met verhoogde pH-waarde vrijkwam. Het draait waarschijnlijk om de term sterk verhoogd, maar er is dus wel gelekt.

De heer Rumpff reageert dat strontium en aluminium in verhoogde mate aanwezig zijn, de plekken met echte grondwaterverontreiniging liggen achter het depot, de vroegere parkeerplaatsen. Het Waterschap heeft de hele zaak in 2019 aan het rollen gebracht omdat op een aantal plekken wit water werd aangetroffen met een hele hoge pH-waarde. De geleidbaarheid is wel hoger, maar de pH-waarde is niet bijzonder hoog aan de zuidkant.

De heer Van Andel begrijpt dat er geen wettelijke verplichtingen zijn inzake zuurgraad en dergelijke, maar leest ook in het rapport dat een verhoogde pH-waarde te vergelijken is met gootsteenontstopper. Het wringt, er zijn geen regels waardoor je niemand iets kwalijk kunt nemen, maar het rapport van ILT is wel sprekend.

Mevrouw Van der Burgh licht toe dat er onderscheid gemaakt moet worden tussen water wat in 2019 de sloot ingelopen is vanaf het staalslakkenpakket. Water met een hoge pH-waarde dat direct in contact was met de staalslakken, in plassen boven op de staalslakken. Dat water is te vergelijken met gootsteenontstopper. Dit water wordt nu verzameld en via

de zuivering geleid en beheerst. Het grondwater is eerst in contact geweest met de bodem en de bodem heeft een bufferende werking waardoor de verhoogde pH-waarde niet of nauwelijks teruggedrukt wordt. De verhoogde geleidbaarheid is wel een aanwijzing voor een verhoogde aanwezigheid van metalen.

De heer Andressen merkt op dat aangegeven wordt dat geprobeerd wordt om de situatie te beheersen en vraagt of er een beheerplan is en wie dat uitvoert.

Mevrouw Van den Burgh antwoordt dat er een beheerplan is en monitoringsverplichtingen die worden uitgevoerd door de huidige eigenaar en aannemer en daarop wordt toegezien door de ODR. De Provincie ziet toe op het diepere grondwater.

De heer Andressen heeft geen goed gevoel bij beheersing door de huidige eigenaar en aannemer ondanks dat dit gecontroleerd wordt.

De heer Le Noble veronderstelt dat het om een momentopname gaat en vraagt hoe vaak de peilingen uitgevoerd worden en wat de trend is van de alarmerende waarden.

Mevrouw Van den Burgh antwoordt dat de grondwaterkwaliteit viermaal per jaar wordt gemeten door de eigenaar. Er zijn geen wettelijke normen voor pH, maar er is wel een zorgplicht en daarop wordt gehandhaafd omdat het om een zorgelijke situatie gaat. De peilbuizen aan de zuidkant hebben een stabiel profiel, de kwaliteit is zeker verslechterd ten opzichte van voordat de staalslakken er waren, maar er is geen sprake van verdere verslechtering.

De heer Van Gammeren begrijpt dat er ook staalslakken liggen op de voormalige parkeerplaats.

De heer Rumpff corrigeert dat daar staalslakken lagen. De parkeerplaatsen zijn destijds aangelegd met staalslakken vanwege een groot toernooi. De aannemer heeft daarna nog meer staalslakken aangevoerd om een geluidswal van te maken. De gemeente West Betuwe heeft dat een halt toegeroepen toen door het Waterschap geconstateerd werd dat het water een melkachtige kleur kreeg.

De heer Van Gammeren vraagt hoe de huidige grondwaterkwaliteit is omdat het gaat om iets wat bij het grondwater kan komen. De parkeerplaatsen hebben daar langere tijd gelegen.

De heer Rumpff vervolgt dat dit door de gemeente West Betuwe samen met de eigenaar en de aannemer wordt opgepakt. De staalslakken liggen nu geconcentreerd in het depot, maar er is hier en daar wel restverontreiniging en grondwaterverontreiniging opgetreden waar maatregelen voor getroffen worden. Dit is iets wat niet echt bedreigend is voor Gorinchem.

De heer Meij verduidelijkt dat de parkeerplaatsen zijn opgehoogd met staalslakken. De ophoogdikte bepaalt in hoeverre de staalslakken uiteindelijk zakken omdat staalslakken zwaar zijn. Het doordringen naar de diepere bodem is niet van toepassing. Met het wegnemen van de staalslakken is de bodem gesaneerd. De restgebieden waar de staalslakken gelegen hebben zijn gecontroleerd en gevalideerd met rapporten om vast te stellen dat deze zijn teruggebracht naar de oorspronkelijke staat voor zover dat mogelijk was. Dat wil niet zeggen dat al het grondwater en alles wat daaronder gebeurt schoon is, maar de staalslakken zijn niet meer ergens anders op het terrein, alleen maar in het depot.

De heer Van Willigen maakt bezwaar tegen de opmerking dat het niet gevaarlijk is voor Gorinchem. Het gaat over de volksgezondheid ongeacht voor welke gemeente het probleem is. Dit heeft men in Spijk wellicht in het begin ook gedacht en daarom is de gemeente zo laat op de hoogte gebracht. Hij hoort alleen maar zaken over handhaving, controle, toezicht houden. Op de bijeenkomst in Spijk van november heeft hij oplossingsgerichte zaken

gehoord. Vanavond, drie maanden later, heeft hij nog heel weinig oplossingsgerichte zaken gehoord. Dit is iets wat de volksgezondheid bedreigt en daarom had hij op een plan en een aanpak gehoopt.

De voorzitter stelt voor eerst de presentatie af te maken.

De heer Rumpff vervolgt met het monitoringssysteem voor het diepe grondwater, peilbuizen die 10 meter de grond in gaan (4 aan de zuidrand van het depot, sheet 10, 11 en 12). De buizen zijn voorzien van filters. Tot op heden zijn er geen zaken in het grondwater waargenomen, maar dit moet wel gemonitord worden omdat grondwater naar de diepte zakt. Het gaat om een tijdelijke situatie die gecontroleerd en beheerst wordt. Het systeem is fijnmazig ingericht om eventuele opkomende problemen tijdig te signaleren. Het gebied wordt al 4 jaar gemonitord. Aan de zuidkant zijn wat verhoogde waarden, maar de situatie is stabiel op dit moment.

De heer Van Andel merkt op dat de definitieve oplossing waarschijnlijk nog even op zich laat wachten. Hij heeft begrepen dat afdekken geen oplossing is. In het ILT rapport staat dat op één van de onderzochte locaties geen milieuschade is omdat de staalslakken zijn afgedekt voor regen. ILT stelt dat regen buiten houden daar een oplossing was.

De heer Rumpff vervolgt dat de staalslakken inderdaad niet afgedekt zijn en inmiddels naar het grondwater gezakt zijn. Voor de definitieve oplossing moet een constructie gemaakt worden die voorkomt dat deze twee zaken optreden. Hij komt hier straks nog even op terug. De huidige monitoring wordt vervolgd, de rapporten van de ODR kunnen beschikbaar gesteld worden aan de raad. De staalslakken zijn zwaarder dan de kleibodem en veenbodem waardoor een uitperseffect ontstaat. Dit maakt waarschijnlijk dat er iets aan de stabiliteit van de bodem gedaan moet worden richting de Betuwelijn. Eén van de sloten is al een beetje dichtgedrukt. Dit kan eventueel opgelost worden met een damwand. De definitieve oplossing moet nog beoordeeld worden. Het is onzeker of dit ook daadwerkelijk zo toegepast gaat worden. Als er een damwand komt, is dat een barrière voor de grondwaterstroom richting Gorinchem.

Op dit moment ligt een aantal zaken ter beoordeling voor bij de Advieskamer Bodembescherming. Als er groen licht volgt, kan het Ministerie een ontheffing afgeven voor de start van activiteiten om tot een definitieve oplossing te komen. De verwachting is dat er drie jaar nodig is voor de verwerking.

In de schematische oplossing is aangegeven dat de staalslakken op een zandbed komen, boven het grondwater. Een waterdichte folie om de staalslakken heen en de bovenkant wordt ingepakt met een kleipakket. De staalslakken moeten daartoe opgegraven worden.

Mevrouw Hamann begrijpt dat het inpakken voor de duur van 30 jaar als voldoende veilig wordt aangemerkt.

De heer Rumpff reageert dat het in principe een permanente oplossing wordt die voortdurend gecontroleerd moet worden. Het waterdichte folie moet regelmatig onderzocht worden. Als het folie niet meer voldoet, moeten er herstelwerkzaamheden plaatsvinden.

Mevrouw Hamann verzoekt een informatiebijeenkomst te organiseren in aanwezigheid van de GGD voor de bewoners van Gorinchem Oost op zijn minst.

De heer Van Gammeren vindt het zorglijk om te horen dat er al staalslakken in het grondwater zitten wat gevolgen heeft voor Gorinchem, Spijk, het Lingebos en het zwemwater. Als het inderdaad zo makkelijk is om zand en klei toe te voegen, kan veel ellende voorkomen worden.

De heer Rumpff reageert dat niemand de staalslakken daar wil.

De heer Meij vult aan dat dit een terechte vraag is waar absoluut over nagedacht wordt, maar niemand wil de staalslakken ontvangen, zelfs niet gedeeltelijk.

De heer Van Gammeren herhaalt dat de staalslakken daar echt niet kunnen blijven liggen.

De heer Andressen stelt voor het naar ongebruikte ruimten van de mergelgrotten in Zuid-Limburg te brengen. Hij informeert of een lekdetectiesysteem onder de folie een goede suggestie is aangezien de peilbuizen slechts viermaal per jaar gemonitord worden.

De heer Meij reageert dat in de huidige situatie viermaal per jaar gemonitord wordt. Als er een definitieve oplossing is, wordt een ander voorschrift samengesteld om onder andere lekdetectie toe te passen en een andere manier van monitoring. Het is inderdaad zorglijk als een lekkage pas een kwartaal later wordt ontdekt.

De heer Andressen verzoekt om nadere duiding over de waterdichte folie die eeuwig moet meegaan.

De heer Meij antwoordt dat er kwaliteitseisen worden gesteld en daar ziet de Advieskamer Bodembescherming op toe. De materialen die gebruikt worden moeten geschikt zijn voor de toepassing (eeuwigdurend, rek in verband met de instabiele bodem, bestand tegen scherpe delen).

De heer Kuijten begrijpt dat er toch sprake is van verspreiding, op de langere termijn zou dit over de grens van Gorinchem kunnen komen waardoor een sanering nodig is. Hij informeert wie daarvoor verantwoordelijk is. De ultieme oplossing is afvoeren en dit heeft de voorkeur van zijn fractie, maar voorgesteld wordt om het depot af te dekken. De aannemer moet het depot nathouden om stof te bestrijden. Hij vraagt of het niet beter is om het depot tijdelijk al af te dekken om vervuiling te voorkomen. Het grondwater wordt afgepompt naar de Linge. Het bezinksel komt in de bodem terecht. Als er wordt gebaggerd zou er vervuiling afkomstig van het depot geconstateerd kunnen worden. Hij informeert of de gemeente Gorinchem verantwoordelijk is voor de sanering.

De heer Rumpff antwoordt dat met de presentatie duidelijk is gemaakt dat de kans dat verontreinigd grondwater Gorinchem bereikt niet zo groot is vanwege de stroomrichting. De huidige eigenaar moet een oplossing aandragen in het geval van sanering. Het water dat nu afstroomt van het depot wordt gereinigd en heeft een betere kwaliteit dan het slootwater in het poldergebied in de omgeving. De kwaliteit wordt gecontroleerd door het Waterschap.

De heer Kuijten vraagt of de huidige eigenaar moet zorgen voor een garantstelling om een eventuele sanering te bekostigen.

De heer Rumpff antwoordt dat de eigenaar pas aangesproken wordt als er een verontreiniging wordt geconstateerd.

De heer Le Noble merkt op dat tijdens de vorige sessie veelvuldig is gesproken over afdekken als tijdelijke oplossing. Dat zou niet mogelijk zijn vanwege de grootte en het daarvoor benodigde plastic bestaat niet. Voor de permanente oplossing wordt nu gesproken over folie. Hij vraagt waarom dit folie niet gebruikt wordt als tijdelijke oplossing.

Mevrouw Van der Burgh antwoordt dat het bij de eindoplossing om een hele constructie gaat, alles wordt opgepakt, er wordt folie geplaatst en daarop worden de staalslakken gelegd, daar bovenop folie, drainagematten en grond. Alleen een folie is niet uitvoerbaar op dit moment.

De heer Andressen heeft via schriftelijke vragen voorgesteld om deze folie te gebruiken en daarna een afdeklaag zodat er geen sprake kan zijn van het wegwaaien van folie.

De heer Van Willigen constateert dat naar aanleiding van sheet 15 van de presentatie vanavond is aangegeven dat de definitieve oplossing nog drie jaar op zich laat wachten. Hij verzoekt een tijdpad te verstrekken voor de voorgestelde definitieve oplossing zodat de raad kan beoordelen of de verschillende stappen daadwerkelijk plaatsvinden.

De heer Meij reageert dat de gemeente West Betuwe zich op dit moment in de afrondende fase bevindt van een projectplan waarvan het tijdplan een onderdeel is. Zodra dit gereed is, wordt dit projectplan gedeeld.

De heer Ilgör vermoedt dat het om een dure folie gaat en een permanente oplossing met periodieke metingen en informeert wat dit de gemeente jaarlijks kost.

De heer Rumpff antwoordt dat de kosten niet voor rekening van de gemeente Gorinchem zijn. De kosten zijn in principe voor de huidige eigenaar (The Dutch II) en verder worden er allerlei constructies uitgewerkt voor een terugverdienmodel.

De heer Lokerse informeert naar de luchtkwaliteit aangezien de recente verplaatsing gepaard ging met enorm veel stof. In de voorgestelde definitieve oplossing is ook sprake van verplaatsing waarbij stof zal ontstaan.

De heer Meij antwoordt dat er door beweging als het droog is stof ontstaat. De gemeente heeft een gerenommeerd bedrijf opdracht gegeven om metingen uit te voeren op de locatie en in de omgeving waar de wind naartoe gaat. Tot op heden zijn er nooit waarden boven de interventiewaarde waargenomen. Er is stofontwikkeling, maar er is geen sprake van zorgwekkende stofontwikkeling.

De heer Lokerse verzoekt deze meetwaarden op te nemen bij de informatie. (Dit wordt toegezegd).

De heer Van Andel las in het verslag van de parallelsessie dat de heer Stoop gezegd zou hebben dat er 10 miljoen ton aangevoerd zou zijn, dit is slechts 1 miljoen ton. Helaas wordt er in Nederland nog steeds door één handelaar in staalslakken gehandeld. Wat geprobeerd wordt om hier te voorkomen kan morgen elders nog steeds gebeuren.

De heer Andressen informeert of er een plan B is als inpakken niet mogelijk is.

De heer Meij antwoordt dat er naast plan A ook een plan B, C en D zijn. Er is een variantenmatrix opgesteld die zich op dit moment voorbereidt op vijf verschillende varianten waarvan inpakken in folie één variant is. De andere varianten zijn deels afvoeren, deels op locatie laten, naar een stortplaats brengen, exporteren.

De voorzitter geeft aan dat het projectplan nog gedeeld zal worden. De meetwaarden van de luchtkwaliteit worden in het vervolg meegenomen. Voorgesteld is om een informatieavond te organiseren.

Wethouder De Boer vult aan dat vanavond beoogd is inzicht te geven in de huidige monitoringssystemen zodat Gorinchem aan haar zorgplicht kan voldoen en tijdig kan inspelen op signalen. De vraag is hoe de raad meegenomen kan worden in alle technische informatie. Als er overschrijdingen worden waargenomen die relevant zijn voor het grondgebied van Gorinchem worden deze direct met de raad gedeeld, de vraag daarbij is of de raad ook alle technische rapporten wil ontvangen.

De heer Van Willigen merkt op dat weer alleen over het grondgebied van Gorinchem gesproken wordt. De raad wil geïnformeerd worden over de situatie rondom het Lingeboos, of dit nu Gorinchems grondgebied is of het grondgebied van een andere gemeente. Gewoon

alle informatie die relevant is voor een raadslid delen. Alle informatie die in West Betuwe gedeeld wordt, ook delen met de raad van Gorinchem.

De voorzitter stelt voor de agendacommissie te verzoeken om te komen met een voorstel voor een logisch vervolg op de sessie van vanavond gezien de vragen die nog leven, de suggesties die zijn gedaan en de vraag die de wethouder heeft gesteld.

Sluiting

De voorzitter bedankt de aanwezigen voor de inbreng en sluit de vergadering.

Toezeggingen:

Er zijn geen toezeggingen gedaan.

Afspraak:

1. Zodra projectplan van de gemeente West Betuwe, waarvan het tijdplan een onderdeel is, gereed is wordt dit projectplan gedeeld met de gemeente Gorinchem.
2. Luchtkwaliteit metingen meenemen in de informatie
3. Wijze van vervolg via agendacommissie